

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 marca 2017r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Marta Majewska-Wronowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 marca 2017r. w Suwałkach

sprawy (...) **spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o ustalenie

w związku z odwołaniem (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 22 listopada 2016 r. znak (...) /zk

1. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe w roku składkowym 1 kwietnia 2015r. do 31 marca 2016r. nie ulega podwyższeniu dla (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej;

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej kwotę 2400 (dwa tysiące czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 22.11.2016r. stwierdził, że stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe jaka zostanie ustalona dla płatnika składek (...) Sp. z o.o. Sp. Komandytowej roku składkowym obejmującym okres od 01.04.2015r. do 31.03.2016r. podwyższa się o 50%.

W uzasadnieniu wskazał, iż (...) sp. z o.o. sp.k. rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej od 01.04.2014r. w związku z czym nie miała obowiązku składania informacji ZUS IWA za 2014r. Przeciętna liczba osób zgłaszanych do ubezpieczenia wypadkowego w tym roku wyniosła 16 osób. W związku z tym w okresie składkowym od 01.04.2015r. do 31.03.2016r. płatnik winien wykazywać wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe wyliczone zgodnie z kodem PKD obowiązującym na 31.12.2014r., tj. PKD 1629Z - 2,26%, wykazał natomiast stopę procentowa na poziomie 1,80%.

Zgodnie zaś z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 30.10.2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 1242 ze zm.), stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika składek, o którym mowa w art. 28 ust. 2, któremu Zakład nie ustalił kategorii ryzyka z uwagi na brak obowiązku przekazywania informacji, o której mowa w art. 31 ust. 6 ustawy wypadkowej, przez trzy kolejne ostatnie lata kalendarzowe, wynosi tyle co stopa procentowa określona dla grupy działalności, do której należy. W art. 28 ust. 2 powołanej ustawy, mowa jest natomiast o płatniku składek zgłaszającym do ubezpieczenia wypadkowego co najmniej 10 ubezpieczonych.

Liczbę ubezpieczonych zgłaszanych przez płatnika do ubezpieczenia wypadkowego ustala się jako iloraz sumy ubezpieczonych podlegających ubezpieczeniu wypadkowemu w ciągu poszczególnych miesięcy poprzedniego roku kalendarzowego i liczby miesięcy, przez które płatnik składek był w poprzednim roku kalendarzowym zgłoszony w Zakładzie co najmniej 1 dzień (art. 28 ust. 3 ustawy wypadkowej).

Zakład podkreślił, iż zasady ustalania przynależności płatnika do grupy działalności reguluje art. 29 ust. 1 ustawy wypadkowej, który stanowi, że płatnik składek należy do grupy działalności ustalonej dla jego rodzaju działalności według PKD ujętego w rejestrze REGON w dniu 31 grudnia poprzedniego roku. Rodzajem działalności według PKD w rozumieniu przepisów powołanej ustawy jest rodzaj przeważającej działalności zakodowanej według Polskiej Klasyfikacji Działalności w rejestrze REGON (art. 2 pkt. 10 ustawy wypadkowej). Wykaz grup działalności ustalonych na podstawie rodzajów działalności według PKD oraz określonych dla nich wartości stóp procentowych składki na ubezpieczenie wypadkowe zawiera Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29.11.2002r. w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków (Dz. U. z 2015r. poz. 1242).

Wskazując na powyższe regulacje organ rentowy przyjął, iż płatnik składek zgłaszający do ubezpieczenia wypadkowego co najmniej 10 ubezpieczonych, który nie miał obowiązku przekazywania informacji ZUS IWA przez trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe, zobowiązany jest samodzielnie ustalić obowiązującą go wysokość stopy procentowej składki w wysokości, jaka została określona dla grupy działalności, do której należy z uwagi na swój rodzaj przeważającej działalności według PKD, z jakim był ujęty w rejestrze REGON na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego dany rok składkowy. Wysokość stopy procentowej składek na ubezpieczenie wypadkowe dla poszczególnych grup działalności określana jest na podstawie Załącznika nr 2 do powołanego wyżej rozporządzenia.

Na podstawie danych z rejestru REGON ustalono, że na dzień 31.12.2014r. obowiązującym Spółkę rodzajem przeważającej działalności według PKD był kod 16.29.Z – „Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania”. Zgodnie z Załącznikiem nr 2 do powołanego rozporządzenia w brzmieniu obowiązującym od 01.04.2012r. działalność powyższa ujęta w schemacie Polskiej Klasyfikacji Działalności w sekcji C, dział 16, została zaklasyfikowana do grupy działalności "Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania". (C-16), dla której stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe została ustalona w wysokości 2,26 %.

Zgodnie więc z art. 34 ust. 3 w związku z ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, w przypadku zaniżenia wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe na skutek nieprawidłowego ustalenia liczby ubezpieczonych lub grupy działalności przez płatnika składek, o którym mowa w art. 33 ust. 1, Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustala w drodze decyzji stopę procentową tej składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych.

Zdaniem organu remontowego złożone przez płatnika składek wyjaśnienia nie zawierały okoliczności, mających wpływ na odstąpienie od zastosowania sankcji. Stosowana przez płatnika składek stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe w dokumentach rozliczeniowych składanych za okres od kwietnia 2015r. do marca 2016r. została przez płatnika zaniżona, Zakład podwyższył jej wysokość o 50% właściwie ustalonej stopy procentowej w kolejnym roku składkowym. Tym samym, wysokość obowiązującej (...) sp. z o.o. sp. k., jako płatnika składek

stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, w roku składkowym obejmującym okres od 1.04.2015r. do 31.03.2016r., wynosi 3,39 %.

W odwołaniu od tej decyzji (...) Sp. z o.o. sp.k. domagała się jej zmiany poprzez ustalenie, że płatnik nie kładek nie ma obowiązku opłacania podwyższonej o 50% składki na ubezpieczenie wypadkowe za okres od 01.04.2015r. do 31.03.2016r. oraz zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Odwołująca się Spółka nie kwestionowała co do zasady ustalonego przez Zakład stanu faktycznego, nie zgodziła się jednak na wymierzenie kary w postaci dodatkowego o 50% podwyższenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za okres 01.04.2015r. do 31.03.2016r. Podniosła bowiem, że sankcja przewidziana w art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych dotyczy wyłącznie sytuacji, kiedy płatnik składek nie przekaze danych w ogóle lub przekaze nieprawdziwe dane, o których mowa w art. 31 powołanej ustawy. To tylko właśnie może spowodować obniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe. Natomiast ust. 3 powołanego przepisu przewiduje tą sankcję w przypadku nieprawidłowo ustalonej liczby ubezpieczonych oraz grupę działalności przypisanej dla podatnika. Dokonując wykładni art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej należy mieć na uwadze literalną treść niniejszego przepisu, który jak każdy zawierający sankcję winien być interpretowany ściśle. I tak w analizowanym stanie faktycznym nie zaistniała żadna z powołanych wyżej przesłanek, uprawniających organ rentowy do zastosowania sankcji w postaci naliczenia dodatkowych 50% stopy procentowej wymiaru składki.

W związku z faktem, iż Spółka zatrudniała pracowników od miesiąca kwietnia 2014r., a więc niepełny rok, nie miała obowiązku przekazywać danych, o których mowa w art. 31 ust. 6 ustawy wypadkowej za rok 2014, na formularzu ZUS IWA.

Powyższe wyłączenie wynika wprost z art. 31 ust. 7 ustawy wypadkowej. Zatem skoro była ona zwolniona z obowiązku przekazywania tych danych, nie może zostać ukarana za postępowanie zgodne z dyspozycją powołanego przepisu.

Ponadto, przesłanką do zastosowania sankcji przewidzianej w art. 34 ust.1 i ust. 3 ustawy wypadkowej może być alternatywnie sytuacja, w której ubezpieczony wskaże „nieprawdziwe dane”, o których mowa w art. 31 ustawy. W sytuacji gdy ubezpieczony nie przekazał jakichkolwiek danych (wobec braku istnienia takiego obowiązku) na formularzu ZUS IWA za rok 2014, wykluczone jest aby zaistniała przesłanka podania „nieprawdziwości danych” oraz „nieprawidłowo ustalonych” danych jak również „grupy działalności”. Brak wskazania danych jest jednoznaczny z brakiem podania danych błędnych, a to z kolei oznacza brak istnienia przesłanki uprawniającej Zakład do zastosowania swoistej sankcji. Natomiast błędne samookreślenie wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe nie wchodzi w zakres definicji danych, do zgłoszenia których zobowiązany jest płatnik, sprecyzowanych w treści przepisu art. 31 ustawy wypadkowej, bowiem „zaniżona” stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe za okres od 01.04.2015r. do 31.03.2016r. nie może zostać zaklasyfikowana jako podanie „nieprawdziwych danych przekazanych przez płatnika składek co do elementów od których zależy wysokość stopy procentowej składki” na ubezpieczenie wypadkowe, określonych dyspozycją art. 31 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych społecznych. Błąd w zakresie samookreślenia stawki procentowej składki wypadkowej nie mieści się w ogóle w ramach przesłanek warunkujących możliwość zastosowania sankcji, przewidzianej w art. 34 ust.1 w zw. z ust. 3 ustawy wypadkowej. Ponadto w judykaturze wielokrotnie podkreślano, że odpowiedzialność wynikająca z art. 34 ustawy wypadkowej nie jest odpowiedzialnością absolutną. Istotne jest, aby pomiędzy podaniem nieprawdziwych danych, o których mowa w art. 31 ustawy wypadkowej, a ustaleniem przez organ rentowy stopy procentowej składki w zaniżonej wysokości zachodził związek przyczynowo - skutkowy. Nie każda bowiem sytuacja nierzetelnego wypełnienia dokumentów ubezpieczeniowych przez płatnika skutkuje konsekwencjami w postaci zastosowania tzw. sankcyjnej stopy procentowej ubezpieczenia wypadkowego. Ustawa nie wiąże bowiem odpowiedzialności z art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej z każdym przypadkiem niewłaściwego obliczenia składki na ubezpieczenie. W judykaturze utrwalona jest tendencja, zgodnie z którą sądy powszechne (np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku w sprawie sygn. akt III AUa 792/11, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 listopada 2008 r. III AUa 753/2008) odwoływały się wprost do stanowiska ugruntowanego również

w literaturze a sprowadzającego się do oceny, że ustalenie przez płatnika nieprawidłowej - zaniżonej składki na ubezpieczenie społeczne nie prowadzi automatycznie do możliwości nałożenia na płatnika przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych sankcji określonej w art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej. Za takim poglądem przemawiają także intencje samego ustawodawcy prezentowane w toku procesu legislacyjnego, a także poglądy doktryny prawa.

Odwołująca się wskazała, że jej ani Kancelarii (...) sp. z o.o. nie było intencją chęć celowego wprowadzenie organu rentowego w błąd, czego dowodzi natychmiastowa korekta deklaracji oraz odprowadzenie składek w wysokości prawidłowej wraz z odsetkami ustawowymi. Niezaktualizowanie stopy procentowej składek na ubezpieczenie wypadkowe miały charakter zwykłej omyłki pisarskiej, pozbawionej cechy celowego działania zmierzającego do uszczuplenia należności Skarbu Państwa. Pracownik Kancelarii (...) omyłkowo, wyłącznie wskutek przeoczenia, nie zaktualizował prawidłowej stopy procentowej ubezpieczenia wypadkowego, co zostało potwierdzone w oświadczeniu w piśmie z dnia 15.11.2016r. Płatnik nie może bowiem odpowiadać za coś, co zaistniało bez jego winy, z przyczyn od niego niezależnych, pomimo należytego wykonywania obowiązków. Stanowisko powyższe jest spójne z utrwaloną linią orzecznictwa, gdzie dla przykładu Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 lutego 2012 r. (I UK 207/11) wskazał, iż przyczyny wadliwego zgłoszenia danych, za które płatnik nie ponosi odpowiedzialności (niezawinione), mogą go zwolnić z sankcji wynikającej z art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od odwołującej się zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Suwałkach ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie należało uznać za uzasadnione. Podzielić mianowicie należało stanowisko odwołującej się Spółki.

Jak stanowi art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 30.10.2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (t.j. Dz.U. z 2009r. Nr 167, poz.1322 ze zm.) jeżeli płatnik składek nie przekaze danych lub przekaze nieprawdziwe dane, o których mowa w art. 31, co spowoduje zniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, Zakład ustala, w drodze decyzji, stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych. Płatnik składek zobowiązany jest opłacić zaległe składki wraz z odsetkami za zwłokę.

Dane, o których wspomina powyższy przepis, reguluje art. 31 ust. 6 ustawy wypadkowej, i są nimi: 1) dane identyfikacyjne płatnika składek, określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych; 2) rodzaj działalności wg PKD; 3) liczba ubezpieczonych zgłoszonych do ubezpieczenia wypadkowego; 4) adres płatnika składek. Informacje te płatnik składek musi przekazać do dnia 31 stycznia danego roku za poprzedni rok kalendarzowy. Informacje te zawiera druk ZUS IWA.

Ponadto jak stanowi art. 34 ust. 3 ustawy wypadkowej przepis ust. 1 i 2 art. 34 stosuje się odpowiednio do płatników składek, o których mowa w art. 28 ust. 1 i art. 33 ust. 1 i 2, którzy nieprawidłowo ustalili liczbę ubezpieczonych lub grupę działalności, przy czym, jeżeli płatnik składek stwierdzi nieprawidłowość, obowiązany jest on ponownie ustalić stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe we własnym zakresie.

Odwołującej Spółce nie można tymczasem zarzucić, aby błędnie ustaliła liczbę ubezpieczonych lub wskazała nieprawidłową grupę działalności. Tylko błędy w tych informacjach mogą powodować niewłaściwe ustalenie stopy procentowej składki wypadkowej. Taka sytuacja nie miała miejsca w sprawie niniejszej. Spółka prawidłowo wskazała dane co do ilości zatrudnionych pracowników, a zatem tych podlegających ubezpieczeniu wypadkowemu oraz właściwie określiła PKD, która opisywała rodzaj działalności prowadzonej przez odwołującą się. To na podstawie tych danych następuje określenie stopy procentowej. Sama stopa procentowa nie stanowi kolejnej danej, którą odwołująca się miała podać. Co więcej, sama odwołująca się, po wszczęciu postępowania wyjaśniającego przez organ rentowy, w odpowiedzi na zalecenia pokontrolne sama, niejako z urzędu zweryfikowała niewątpliwy błąd w wyliczeniu

prawidłowej stopy procesowej z tytułu ubezpieczenia wypadkowego – na podstawie tych samych danych, co należy podkreślić – i dokonała korekty wysokości składki oraz uściśliła ją w całości wraz z odsetkami ustawowymi.

W sprawie nie ulega wątpliwości, że odwołująca się podała i opierała się na prawidłowych i prawdziwych danych, a jedynie efekt wyliczenia stopy procentowej zawierał błąd, była ona niższa niż w rzeczywistości powinna wynosić. Nie można było natomiast podzielić stanowiska organu rentowego, iż skutek ten uzasadniał nałożenie na płatnika składek sankcji w postaci podwyższenia o 50% stopy procentowej z tytułu ubezpieczenia wypadkowego. Organ rentowy w istocie swojej nie stwierdził aby płatnik składek przekazał nieprawdziwe dane. Tak należy stanowczo przyjąć wbrew wywodom organu rentowego zawartym w decyzji i podtrzymanych w odpowiedzi na odwołanie. Niniejsze postępowanie również tego nie potwierdziło. Sąd Najwyższy zaś w postanowieniu z dnia 03.02.2014r. sygn. I UK 383/13 stwierdził, że użyte w art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych sformułowanie „ustala” należy rozumieć w ten sposób, że Zakład jest wprawdzie zobligowany do nałożenia przewidzianej w tym przepisie sankcji, ale dopiero wtedy, gdy stwierdzi fakt nieprzekazania mu danych lub przekazania nieprawdziwych danych, o których mowa w art. 31, a płatnik składek nie wykaże, iż nieprzekazanie przez niego danych lub przekazanie nieprawdziwych danych nastąpiło mimo zachowania przez niego należytej staranności, to znaczy jest następstwem okoliczności, za które on nie odpowiada.

W związku z powyższym, na podstawie art. 477¹⁴ §2 kpc Sąd orzekł jak w punkcie 1w wyroku i ustalił, że stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe w roku składkowym 01.04.2015r. do 31.03.2016r. nie ulega podwyższeniu dla (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej

O kosztach Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 §1 i 3 kpc w zw. z §2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1804 ze zm.).

PW/mt